N°. 514.

DE GRONDWET.

1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . " 5.50.

VRIJDAG 19 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schoneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 0.
Voor elken regel meer. . . . . " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegel regt daaronder begrepen.

Een onhandige vriend.

De *Amsterdamsche Courant* heeft, dunkt ons, den heer VAN HALL een uitnemend slechten dienst bewezen, door terug te komen op hetgeen de Minister van Buitenlandsche Zaken, naar aanleiding van eene zeer korte rede van den heer THORBECKE, in de zitting van 20 December ll. heeft gezegd.

Een uitnemend slechte dienst. Waarom?

1o. Omdat de heer VAN HALL andere woorden aan den heer THORBECKE in den mond heeft gelegd, dan werkelijk door hem zijn uitgesproken.

2°. Omdat, als gevolg van dat feit, een onderzoek natuurlijk is naar de beweegredenen van den heer VAN HALL.

3°. Omdat eene vergelijking der parlementaire beleefdheid van den Minister en van den afgevaardigde daardoor wordt uitgelokt.

4°. Omdat zij er aanleiding toe geeft, om de oeconomische stellingen, door den heer VAN HALL toen ontwikkeld, ter toetse te brengen.

Andere woorden. Uitvoerig betoog schijnt overbodig; eenvoudige tegenover elkander stelling, zou bijna voldoende zijn.

De heer THORBECKE (1):
Een zaakkundige heeft een opzettelijk onderzoek ingesteld naar de oorzaken, welke aan de Duitsche en Zwitsersche goederen dier soort (gekleurde weefgoederen) op Java den voorrang boven de onze verschaffen.
De eerste vraag betrof de arbeidsloonen. Men bevond, dat zij in Beijeren, Saksen en Zwitserland niet lager zijn, dan de standaard der arbeidsloonen in Overijssel en Gelderland, *waar gelijke fabricaten worden geleverd.*

De heer VAN HALL (2):
In de zitting van jongstleden Zaturdag hebben wij den spreker uit Maastricht (den heer THORBECKE) *hooren beweren*, dat de arbeidsloonen, *hier te lande zoo laag waren als in eenig land ter wereld;* dat in Beijeren, Saksen en Zwitserland, waarvan de fabriekgoederen zooveel debiet op Java vonden, de arbeidsloonen niet lager waren, dan de standaard der arbeidsloonen in Overijssel en Gelderland.

Wij hebben cursief gedrukt, èn wat door den heer VAN HALL is weggelaten, èn wat hij er heeft bijgevoegd.

De heer THORBECKE vraagt inlichtingen over een specialen tak van nijverheid, over den handel in- en de fabricage van gekleurde weefgoederen. Hij ontwikkelt geen eigen gevoelen, maar deelt alleen mede het resultaat van het onderzoek door een zaakkundige: dat namelijk de arbeidsloonen, *niet* algemeen *hier te lande*, zelfs niet in alle gedeelten van Overijssel en Gelderland, maar bepaald in die streken van Overijssel en Gelderland, *waar gekleurde weefgoederen worden gefabriceerd*, even laag waren als in Beijeren, Saksen en Zwitserland.

Wat hebben *wij*, zegt de heer VAN HALL, den spreker uit Maastricht (den heer THORBECKE) *hooren beweren?* Dat de arbeidsloonen *hier te lande zoo laag waren als in eenig land ter wereld!*

Wij nemen het den heer VAN HALL niet kwalijk, dat hij verkeerd verstaan heeft, maar wij kunnen niet onderstellen, dat nog anderen, hetzij dan Ministers, hetzij leden der Kamer, woorden, die *niet* uitgesproken waren (*hier te lande zoo laag als in eenig land ter wereld*) *wel* zouden gehoord, en daarentegen woorden die *wel* uitgesproken waren (*waar gelijke fabricaten worden geleverd*) *niet* zouden verstaan hebben. Waarschijnlijk heeft de heer VAN HALL alleen voor zich gesproken, maar als Minister zich van het meervoud bediend: het *verkeerd* hooren en het *niet* hooren zijn dus, volgens onze opvatting, alleen een persoonlijk *feit.*

Andere woorden zijn door den heer VAN HALL aan den heer THORBECKE in den mond gelegd, dan werkelijk door hem zijn uitgesproken. Wij hebben het aangetoond, wat de zitting van 16 Dec. betreft; zien wij nu wat in de zitting van 18 Dec. door den heer THORBECKE is gezegd, en hoe daarvoor in de zitting van 20 December door den heer VAN HALL *andere woorden* zijn in de plaats gesteld.

De heer THORBECKE. (1)
Zooveel schijnt zeker, dat de nijverheid, die ik bedoel (de fabricage van katoenen goederen) in eenige deelen van Overijssel en Gelderland, en ook in Noordbraband uitgeoefend, algemeene waardering en hulp, waar zij die behoeft, bijzonder verdient.
Die nijverheid gaat nog op twee krukken: de eene is het beschermend regt, de andere zijn de voorschotten van de Handelmaatschappij. Waartoe dienen die twee krukken? Om twee zware beletselen te overwinnen. Welke? Vooreerst wordt de arbeid gedrukt door belastingen, die de mededinging met den *buitenlandschen arbeid* verzwaren. *Wordt de arbeid verligt, verkrijgt ons belastingstelsel eene andere rigting, zoodat het onze nijverheid niet meer belemmert, dan zal eene van die krukken* (het beschermend regt) *kunnen wegvallen.* Mij dunkt het streven moet wezen — en daartoe moet de Regering, die te dezen aanzien *zeer veel* kan doen, medewerken — de hinderpalen, waarvan ik gewaagde, op te ruimen; *ons belastingwezen zoo te hervormen, dat het de nijverheid vrij late.*

De heer VAN HALL. (2)
In de zitting daarentegen van Maandag hebben wij dienzelfden spreker (den heer THORBECKE) hooren beweren, *dat de fabrieken op Java een beschermend regt noodig hebben; omdat ons belastingstelsel de arbeidsloonen verhoogt.*

Had de heer VAN HALL op den 16 December eenige woorden *niet*, en andere woorden *verkeerd* gehoord: op 18 December was het nog veel erger. Het feit dat de katoen-fabrieken, een beschermend regt op Java noodig hebben was door den heer THORBECKE voorop gezet, en dit heeft de heer VAN HALL *wel* verstaan: THORBECKE verdediger van bescherming, wat meer is, THORBECKE te hooren verklaren, dat afschaffing van het beschermend regt hem eene groote onregtvaardigheid zou schijnen, dit zeker moest de aandacht van den heer VAN HALL in hooge mate opwekken. Wij stellen ons den heer VAN HALL voor, met ingehouden adem, zooveel mogelijk regts- en vooruitgewend, opdat hem toch geen enkel woord zou ontsnappen; en toen nu de heer THORBECKE ontwikkelde waarom die bescherming nog noodig was, omdat namelijk *de arbeid* gedrukt wordt door belastingen, die de mededinging met *den buitenlandschen arbeid* bezwaren; toen hij het tijdstip aanwees, waarop die bescherming zou kunnen wegvallen, zoodra namelijk het belastingstelsel eene andere rigting zou verkregen hebben en onze nijverheid er niet meer door belemmerd zou zijn; toen hij eindelijk aangaf wat het streven, vooral ook van de Regering, moest zijn, om namelijk het belastingwezen zóó te hervormen, dat het de nijverheid vrij late, toen hoorde de heer VAN HALL (want wij meenen dat ook hier het woordje *wij* niets anders kan beduiden dan dat het een Minister was die sprak) toen heeft de heer VAN HALL dien zelfden spreker *hooren beweren*, dat het beschermend regt noodig was, *omdat ons belastingstelsel de arbeidsloonen verhoogt!*

Wij hebben die redevoering van den heer THORBECKE in het Bijblad der zitting van 18 December gelezen en herlezen; te vergeefs, er is in die rede geen sprake noch van *arbeidsloonen*, noch van *verhooging van arbeidsloonen*, noch *van den invloed van ons belastingsstelsel op de arbeidsloonen.* Wat meer is: het woord *arbeidsloonen* is er evenmin in te vinden als het woord *verhooging*, en in het geheele betoog is geen enkele zin, waarin het mogelijk zou zijn, die woorden in de plaats te stellen van andere.

Op 16 December hoorde de heer VAN HALL sommige woorden *verkeerd*, andere *in 't geheel niet;* op 18 December, wij zeiden het reeds vroeger, was het nog veel erger; toen, hoorde hij, mogelijk wel door niet al te ingespannen aandacht en al te scherp toe te luisteren, zóó weinig en zóó verkeerd, *dat hij niet eens opmerkte, waarover de heer* THORBECKE *eigenlijk sprak.*

Is de heer VAN HALL soms hardhoorig geworden? Wij weten het: er is eene zekere soort van hardhoorigheid, die, vooral bij een diplomaat, wel eens als eene zeer precieuse qualiteit beschouwd wordt; maar van die hardhoorigheid kan hier geene sprake wezen. Wat dan? Is die in de luchthangende beschuldiging, dat de kundige spreker (de heer THORBECKE) in den korten tijd van driemaal vier-en-twintig uren twee regt tegenover elkander staande stellingen zou hebben uitgesproken, een vernieuwd en treffend bewijs der parlementaire behendigheid van den Minister van Buitenlandsche Zaken?

Wij onderzoeken dit in een volgend artikel.

Nu vragen wij alleen: heeft de *Amsterdamsche Courant* aan den heer VAN HALL, niet een uitnemend slechten dienst bewezen, door terug te komen, op hetgeen hij in de zitting van 20 December gezegd heeft? Is de *Amsterdamsche Courant* niet de oorzaak van dit betoog, waardoor het, zoo wij vertrouwen, voor een ieder duidelijk gemaakt zal zijn, dat de heer VAN HALL, *andere woorden* aan den heer THORBECKE in den mond heeft gelegd, dan werkelijk door hem zijn uitgesproken? Is de *Amsterd. Courant* niet de oorzaak, dat de door den heer VAN HALL tegen den heer THORBECKE ingebragte beschuldiging, dat hij binnen den korten tijd van driemaal vier-en-twintig uren, twee regt tegenover elkander staande stellingen zou hebben uitgesproken, *is gebleken te zijn: eene in de lucht hangende beschuldiging?*

(1) Bijblad, pag. 441.
(2) Bijblad, pag. 473.

(1) Bijblad, pag. 457.
(2) Bijblad, pag. 473.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het blijkt meer en meer, dat de inval der Russen in de Dobrutscha van geen ernstigen aard was, en niet te beschouwen is als het teeken tot krijgskundige operatiën.

Depêches uit Weenen, die door den Franschen *Moniteur* zijn bevestigd, melden, dat de Russen de Dobrutscha op nieuw weder verlaten hebben. Na den Donau overgetrokken te zijn, waren zij naar Ibraïlow teruggekeerd.

Intusschen heeft deze inval der Russen op Ottomanisch grondgebied, zoowel te Londen als te Parijs, maar vooral te Weenen, veel indruk gemaakt. Men zag daarin eene soort van dementi der verklaring van Prins Gortschakoff van 7 Januarij, en van daar dat de opregtheid der bedoelingen des Czaars op nieuw in twijfel getrokken worden. Dit feit, zeide men, was geheel in strijd met de verklaringen des Russischen vertegenwoordigers.

Men vroeg zelfs, of Oostenrijk mogt toelaten, dat er Russische troepen in de Dobrutscha bleven, schoon dit gedeelte van het Ottomanisch grondgebied niet tot de Vorstendommen behoort.

De vrijwillige terugtogt der Russen heeft, voorzeker, de gemoederen weder tot bedaren gebragt. Men ziet nu, dat het hunne bedoeling niet was, eene offensieve houding tegen Adrianopel te beproeven, zoo als door sommige dagbladen is voorspeld; maar dat zij eeniglijk eene afleiding wilden doen plaats hebben, om tevens de inscheping van Turksche troepen, die voor de Krim bestemd zijn, te beletten.

Beschouwt men de zaak uit dat oogpunt, dan is de inval der Russen in de Dobrutscha veeleer eene defensieve dan wel eene offensieve handeling.

Wij gelooven dan ook, dat *dit* incident de zaken niet van gedaante zal doen veranderen.

Nogtans is en blijft het onze overtuiging, dat de omstandigheden in het algemeen niet van dien aard zijn, om aan den vrede geloof te hechten.

Wanneer wij letten op de tot dusverre door Rusland gevolgde gedragslijn, op zijne weifelende staatkunde en op zijne bedoelingen om door uitstel steeds tijd te winnen, dan zien wij in de voorwaardelijke aanneming der vier bekende punten geen bewijs, dat de vrede weldra op handen is.

Men houdt zich thans zeer bezig met beschouwingen omtrent de gevolgen van den inval der Russen in de Dobrutscha, zoo het doel daarvan met der daad ware geweest de bezetting van het Ottomanisch grondgebied. Daar dit echter slechts eene onderstelling was, zoo zullen wij ons niet verder bezig houden met de uitleggingen, waartoe zij aanleiding gaf.

Uit Frankfort wordt van eene zeer geloofwaardige zijde gemeld, dat Pruissen niet alleen ongenegen is om tot het verdrag van 2 December toe te treden, maar dat de Westersche Mogendheden deze adhaesie als een voorwaarde tot toelating van Pruissen tot de conferentien, welke te Weenen zullen worden gehouden, gemaakt hebbende, daartegen door het Kabinet van Berlijn is geprotesteerd. Pruissen meent in de hoedanigheid van groote mogendheid en tevens als onderteekenaar van het verdrag van 1841 het regt te hebben om deel te nemen aan onderhandelingen, betrekkelijk de vernietiging van dat tractaat, wat, overigens, ook het besluit der Mogendheden moge zijn, ten aanzien van het verdrag van 2 December.

Het crediet, aan de Beijersche Kamers door de Regering aangevraagd, bedraagt 15 millioen florins.

De beraadslagingen over het wets-ontwerp op de hypotheken zijn in het Fransche wetgevend ligchaam sedert een paar dagen afgebroken, ten gevolge der verzending van enkele artikelen naar de commissie. Het heeft met algemeene stemmen de wet goedgekeurd, waarbij de regering gemagtigd wordt om in 1855 140,000 man van de ligting van 1854 onder de wapenen te brengen.

Het vraagstuk der inlijving van vreemde troepen houdt de Zwitsersche pers zeer bezig. Volgens de grondwet is deze maatregel ten stelligste verboden; maar de engelsche recruten en de burgers van Zwitserland weten ten dezen aanzien de wet gemakkelijk te ontduiken.

Sedert eenige dagen spreken de zwitsersche bladen er ook van, dat Frankrijk het plan zou hebben, om mede een vreemden-korps, uit Zwitsers bestaande, te vormen. Men noemt zelfs den heer Ochsenbein als het hoofd van dat korps, die den 14 dezer zou zijn benoemd tot brigadier-generaal in Fransche dienst.

Wij stellen ons voor dit berigt echter niet aansprakelijk.

De Spaansche Cortes hebben in hare zitting van den 10 dezer de beraadslagingen over de Koninklijke sanctie ten einde gebragt.

Na de verwerping van verschillende amendementen is het voorstel der commissie met 135 tegen 45 stemmen aangenomen. De Koninklijke goedkeuring zal, ingevolge de aanneming van dit wets-voorstel, dus niet noodig zijn voor de afkondiging der grondwet noch voor de wetten, die door de Cortes worden aangenomen, als hebbende dezen slechts een constituerend karakter. Zij zal echter noodig zijn voor de door de toekomstige Cortes aan te nemen wetten.

In de zitting van den 14 hebben de Cortes zich bezig gehouden met het onderzoek van het voorstel, waarbij het parlementaire mandaat onvereenigbaar verklaard wordt met openbare betrekkingen. Er bestaan deswege drieërlei verschillende meeningen. Art. 1 van het ontwerp is nog niet aangenomen.

Men zal zich herinneren, dat de heer Luzuriaga in de zitting van den 9 sprak van gevaren, welke de nieuwe regering bedreigde. Het blijkt thans, dat de heer Luzuriaga de zaken zeer overdreven heeft, ten einde invloed uit te oefenen op de beslissing van het vraagstuk der Koninklijke sanctie. De finantiële toestand van het land is echter zeer ongunstig. Dit is de voorname steen des aanstoots, waartegen de tegenwoordige regering, welligt, struikelen zal.

De Belgische Kamer van volks-vertegenwoordigers heeft den 16 Jan. hare werkzaamheden hervat. De algemeene beraadslagingen over het hoofdstuk der Binnenlandsche Zaken waren dien dag aan de orde. De regering vindt een hevigen tegenstander en bestrijder in den heer Osy.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Voorloopig verslag over het voorstel van drie leden tot Afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge.

Het voorstel van den heer van Nispen van Sevenaer en twee andere leden der Kamer tot afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge heeft bij het nader onderzoek in de afdeelingen, waartoe den 19den December ll. werd overgegaan, tot de volgende beschouwingen en bedenkingen aanleiding gegeven.

§ 1. Door eenige leden werd dit voorstel onaannemelijk gekeurd, omdat, naar hunne overtuiging, de finantiële toestand des lands nog geene afschaffing van belasting gedoogt, of ten minste in het tegenwoordig tijdsgewricht zoodanige afschaffing onraadzaam zou zijn. Deze leden erkenden, dat in de laatste jaren de toestand der openbare geldmiddelen aanmerkelijk is verbeterd. Belangrijke geldsommen, uit het zuiver overschot van vroegere dienstjaren herkomstig, zijn tot uitdelging onzer staatsschuld besteed of daarvoor aangewezen. Maar nog altijd moet voor de rentebetaling dier staatsschuld weinig minder dan de helft van het gezamenlijke bedrag der jaarlijksche rijks-inkomsten worden afgezonderd. Met het oog op dien drukkenden rentelast moet men, naar het oordeel dezer leden, reeds huiverig zijn om tot eenigen maatregel over te gaan, waardoor zoo ligt voor het vervolg aan den Staat het middel kan worden ontnomen, om daarin verdere vermindering te brengen. Vooral echter schijnt het wegnemen eener belasting uit de rij der middelen bedenkelijk, vermits, ook indien al de bronnen van 's Rijks inkomsten even mild blijven vloeijen als tot nu toe, voor de volgende dienstjaren bezwaarlijk op de overschotten te rekenen valt, die voor de laatst afgeloopene verworven en over 1854 te verwachten zijn. Bij de behandeling der Staatsbegrooting voor 1855 is toch op nieuw gebleken, dat onderscheidene belangrijke uitgaven te doen zijn, waarvan de noodzakelijkheid niet kan worden betwist, doch waarvoor nog geene aanvragen hebben plaats gehad. Zoo zal eene buitengewone uitgave van verscheidene millioenen moeten plaats hebben om aan het verval van 's lands vloot paal en perk te stellen.

In de tweede plaats mag, naar het oordeel dezer leden, als van afschaffing van belasting sprake is, de bijzondere aard van een aanmerkelijk deel der staatsinkomsten niet uit het oog worden verloren. Voortdurend worden de gewone uitgaven slechts gedeeltelijk uit gewone middelen bestreden. Ook de Staatsbegrooting voor 1855 zou, in plaats van met een overschot te sluiten, een zeer aanzienlijk tekort opleveren, indien niet, op het voorbeeld der voorafgaande jaren, eene som van 14½ millioen uit de baten der overzeesche bezittingen onder de middelen voorkwam. Zoolang niet slechts de bloei onzer geldmiddelen, maar zelfs het behoud van evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven zóó zeer afhankelijk blijft van de koloniale baten, kan men niet zeggen, dat het finantiewezen in eenen normalen toestand verkeert, en laat zich dus het brengen eener blijvende vermindering in 's Rijks gewone inkomsten niet genoegzaam regtvaardigen.

Al is ook in de laatste jaren telkens een zeer aanmerkelijk bedrag uit de inkomsten der overzeesche bezittingen in 's Rijks schatkist gevloeid, men mist alle zekerheid, dat dit in de toekomst evenzeer het geval zal zijn. De eene of andere onvoorziene omstandigheid, zooals mislukking van den oogst van een der voornaamste gouvernements-producten, daling van den prijs der koloniale waren op de Europesche markt of ernstige stoornis der rust in een onzer bezittingen, kan genoegzaam zijn om de verwachting ten aanzien van deze bron van inkomsten geheel te doen falen. Hier komt bij, dat, zelfs zonder buitengewone rampen, veeleer op vermindering dan op vermeerdering der koloniale baten moet worden gerekend. Het bedrag der baten staat met den goeden afloop der gouvernements-koffij-veilingen hier te lande in naauw verband; maar nu worden juist ten aanzien van den toestand der koffijteelt op Java in den laatsten tijd telkens ongunstige berigten ontvangen. Deskundigen beweren dat de grond, waarop de koffijtuinen aldaar zijn aangelegd, meer en meer in eenen staat van uitputting begint te verkeeren, zoodat de oogst van dit voortbrengsel steeds moet afnemen. Aan den anderen kant is teruggang van den prijs der koffij op de Europesche markt allezins denkbaar, ook omdat de productie in Brazilie, die reeds een jaarlijkschen uitvoer van anderhalf millioen balen toelaat, in zulk eene sterke evenredigheid toeneemt, en thans vooral, nu de aanvoer van slaven naar dat vruchtbaar land niet meer zoo krachtdadig wordt tegengegaan, snel vermeerderen moet. Ook omtrent andere gouvernements-producten, wier opbrengst het koloniaal batig slot helpt stijven, zijn de uitzigten ongunstig. Met name laat zich niet verwachten, dat de verkoop van het Banka-tin voortdurend zulk eene aanmerkelijke som zal opbrengen, nu dit metaal op zooveel andere punten in den Indischen Archipel gevonden wordt. Al konden deze bedenkingen tegen het afschaffen van belastingen ter zijde worden gesteld, dan moest toch, naar het oordeel der leden, wier gevoelen thans wordt uitgedrukt, verzwakking van de finantiële kracht des lands hoogst onraadzaam worden geacht, zoolang de tegenwoordige staatkundige toestand van Europa blijft voortduren. Tot nu toe heeft de oorlog in het Oosten geen merkbaren invloed op den toestand van 's Rijks geldmiddelen uitgeoefend; maar wie kan voldoende zekerheid geven, dat dit voortdurend het geval zal zijn? De oorlogs-toerustingen der groote mogendheden worden steeds voortgezet; de kansen van eene uitbreiding van den krijg tot andere rijken van ons werelddeel verminderen niet; en het gevaar wordt dus grooter, dat Nederland, zelfs al wordt het niet ter handhaving zijner onzijdigheid tot buitengewone maatregelen van voorzorg gedwongen, de gevolgen van den staat van spanning, waarin Europa verkeert, op eene gevoelige wijze ondervinden zal. Men mag daarbij niet uit het oog verliezen, dat die staat van spanning, onder bepaalde omstandigheden, zeer nadeelig op de opbrengst der belastingen hier te lande kan terugwerken. Eene algemeene daling van den beursprijs der staatsschuldbrieven zou onvermijdelijk eene gevoelige vermindering in de opbrengst van het personeel, van het successie-regt en van den wijnaccijns ten gevolge hebben. Zoo de Regering in het belang der veiligheid des lands tot buitengewone, altijd zeer kostbare maatregelen van voorzorg moest overgaan, zou maar al te ligt de gunstige toestand der geldmiddelen door eenen belemmerenden staat van zaken vervangen worden. Men denke daarbij niet alleen aan de dan noodzakelijke meerdere uitgaven, die verscheidene millioenen konden beloopen; maar tevens aan de *f* 9,800,000 schatkistbiljetten, die slechts zóó lang buiten omloop kunnen gehouden worden, als groote ruimte van geld in de schatkist blijft heerschen, en van welke na de uitgifte de renten niet meer kunnen worden bespaard; en aan de *f* 10,000,000 muntbiljetten, die thans teregt het volste vertrouwen genieten, maar toch niet anders te beschouwen zijn dan als wissels, in tijden van voorspoed genomen, doch opvorderbaar als schaarschte van geld en algemeene spanning heerscht.

Voegt men dat alles te zamen, en bedenkt men daarbij hoe bezwaarlijk eene eenmaal afgeschafte belasting weder is in te voeren, dan moest men, volgens deze leden, wel tot de slotsom komen, dat de aanneming van het voorstel der drie leden, ten minste op dit oogenblik, strijden zou met eene wijze behoedzaamheid. Hoogstens zou het, onder de bestaande omstandigheden, in aanmerking komen, tot eene vermindering der opcenten, die thans van 's Rijks belastingen geheven worden, over te gaan. Een deel dier opcenten dagteekent nog van een vroeger tijdperk in de geschiedenis onzer finantien, namelijk van het bestaan van het Amortisatie-syndicaat; terwijl het hoog bedrag, waartoe deze opcenten zijn opgevoerd, ook zamenhangt met eenen in 1840, wegens den toenmaligen benarden toestand der finantien genomen maatregel. Thans, nu onmiskenbaar aanmerkelijke verbetering in dien toestand heeft plaats gegrepen, zou derhalve vermindering van opcenten, verligting van den last, in moeijelijke tijdperken opgelegd, het meest rationeel zijn. De meeste der ontwikkelende bedenkingen zouden niet of in mindere mate op *deze* vermindering van 's Rijks inkomsten slaan, omdat, zoodra daartoe noodzakelijkheid bleek te bestaan, zonder eenig wezenlijk bezwaar de afgeschafte opcenten konden worden hersteld.

Enkele leden zagen te minder noodzakelijkheid om nu reeds tot de geheele afschaffing van den een of anderen accijns over te gaan, omdat, naar hunne overtuiging, die belastingen over 't geheel zoo drukkend niet zijn. Slechts dáár bestond zeer wezenlijke grond tot klagten over dien druk, waar de accijns door gemeentelijke opcenten te hoog was opgedreven, hetgeen vooral in de grootere steden plaats vindt. In de eerste plaats moest dus, naar hun gevoelen, op dit punt gelet en in overweging genomen worden, of niet pogingen te werk konden worden gesteld om tot afschaffing of vermindering van die gemeentelijke opcenten te geraken.

§ 2. De groote meerderheid der leden deelde niet in de voorafgaande beschouwingen, maar stond integendeel het gevoelen voor, dat het oogenblik gekomen is, om eene meer afdoende vermindering in de lasten der natie te brengen. Die leden erkenden gaarne, dat niet dan na rijp beraad tot afschaffing van belasting moest worden besloten; maar de behoedzaamheid in dit opzigt kon ook te ver worden gedreven en daardoor uitloopen op wezenlijke krenking van de belangen des lands. Wat men ook van onzen finantiëlen toestand zeggen moge, het blijft onbetwistbaar, dat sedert eenige jaren zich hier te lande het gelukkig verschijnsel openbaart, dat elk dienstjaar een voordeelig slot van verscheidene milioenen oplevert. Over 1853 bedroeg dat voordeelig slot ruim 5½ millioen, en over 1854 zal men wel op eene even voordeelige uitkomst mogen rekenen. Die batige saldo's zijn vooral ook het uitvloeisel van de gestadige vermeerdering die in de gezamenlijke opbrengst der gewone middelen plaats heeft, en, zoo ver de opgaven loopen, ook in 1854 heeft voortgeduurd. Onder zoodanige omstandigheden levert eene matige vermindering der gewone inkomsten, die nog gelegenheid openlaat om jaarlijks geldsommen tot uitdelging van staatsschuld te besteden en tevens om nieuw opkomende uitgaven, zelfs van belangrijken aard, te dekken, geen wezenlijk gevaar op. De rentelast dier schuld moge in verband tot het geheel bedrag der rijks inkomsten nog veel te groot zijn, er is daarin toch gedurende den laatsten tijd eene niet onbelangrijke vermindering gebragt. In het oog van sommigen dezer leden was het thans behandelde voorstel vooral ook daarom aannemelijk, omdat het op die vermindering van den rentelast is gegrond. Uit de becijfering, in de Memorie van Toelichting der voorstellers medegedeeld, blijkt, dat, indien hunne denkbeelden geheel gevolgd wierden, de schatkist niet maar aan inkomsten verliezen zal dan door schulddelging aan renten reeds is bespaard of in den loop van 1855 bespaard zal worden.

Nu is wel weder op de wisselvalligheid der koloniale baten gewezen, die zulk een aanmerkelijk deel van 's Rijks inkomsten vormen; doch van de zijde der meerderheid vroeg men, of de onzekerheid van die bron van inkomsten niet wordt overdreven. Verscheidene jaren achtereen heeft het bedrag der koloniale baten de raming zeer verre overtroffen nu toe heeft zich geen verschijnsel geopenbaard, 't welk genoegzamen grond geeft om te vreezen, dat in de toekomst die baten op eene zeer gevoelige wijze zullen afnemen. Wel heeft men weder gewag gemaakt van de waarschijnlijkheid, dat niet meer op zulke ruime oogsten van gouvernements koffij te rekenen valt als tot nu toe verworven zijn, omdat in de koffijtuinen op Java de grond uitgeput begint te worden, maar datzelfde bezwaar is reeds sedert verscheidene jaren geopperd, en toch wordt geene in 't oog vallende verminvering in de hoeveelheid koffij, die voor gouvernements-rekening hier ter markt wordt gebragt, opgemerkt, en zijn bijv. de opgaven omtrent den oogst van 1854 geenszins ongunstig te noemen. Mogt werkelijk de hoeveelheid ter markt gebragte koffij aanmerkelijk verminderen, dan zou het daardoor te weeg gebragte verlies ligt door eene evenredige verhooging van te bedingen prijzen worden vergoed. Zoo van de zijde der tegenstanders

van alle afschaffing van belasting eene vermindering in den koffijprijs wordt te gemoet gezien, mag men daartegen overstellen, dat ook in dit opzigt sedert jaren voorspellingen zijn gedaan die zich niet hebben verwezenlijkt. De Braziliaansche koffij moge eene gevaarlijke mededingster zijn voor die uit onze overzeesche bezittingen, de laatste zal toch wel steeds wegens hare betere hoedanigheid in een goed deel van Europa de voorkeur blijven verwerven. Wordt in Brazilie zeer veel meer koffij voortgebragt dan vroegr, dan is ook het verbruik in onderscheidene oorden der wereld aanmerkelijk toegenomen. Men denke aan de Vereenigde Staten van Noord-Amerika in 't bijzonder aan Californie, vooral ook aan den nieuwen uitweg voor de voorbrengselen onzer overzeesche bezittingen die zich in nieuw-Holland geopend heeft.

Wat van een en ander ook zijn moge, naar 't oordeel van verscheidene leden maakte men zich aan overdrijving schuldig door in een tijdperk als het tegenwoordige — nu in ons vaderland meer dan gewone bloei in de onderscheidene takken van volksbestaan heerscht, zelfs de fabrieknijverheid blijkbaar toeneemt, en de opbrengst der gewone rijks-middelen jaarlijks met eene aanzienlijke som het geraamd bedrag overtreft — onze geldmiddelen als ten eenemale afhankelijk van de koloniale baten voor te stellen. Die afhankelijkheid is integendeel in den laatsten tijd veel verminderd.

Alleen dus de vrees, dat Europa's staatkundigen toestand nadeelig op de geldmiddelen van ons Vaderland zou kunnen terugwerken, kon, naar 't gevoelen der meerderheid, nog van het brengen van eenige verligting in de lasten der volks terughouden. Maar ook dit bezwaar verloor veel van zijne kracht, als men bedacht, dat de oorlog in het Oosten nu reeds vele maanden achtereen op het hevigst heeft gewoed zonder eenen nadeeligen invloed op onze openbare geldmiddelen uit te oefenen, en dat dan toch de hoop op een spoedig herstel des vredes, ten gevolge van een tusschen drie der groote mogendheden aangegaan verbond, in den laatsten tijd veeleer aangewakkerd dan verflaauwd is geworden. Slechts dan zou het aangeduide bezwaar overwegend kunnen worden, als Nederland door den loop der staatsgebeurtenissen tot buitengewone maatregelen van voorzorg gedwongen wierd; maar tot dusverre blijkt niet, dat dit gevaar of dadelijk of zelfs in eene meer verwijderde toekomst dreigt. Zoo men vroeger op dit punt ongerustheid had kunnen koesteren, dan bestaat daarvoor geene afdoende rede meer, nadat de Regering zelve vermindering van lasten heeft voorgesteld, onder uitdrukkelijke bijvoeging, dat op eene vermindering, ongeveer gelijkstaande met de som sedert 1850 aan rente bespaard, het verwijt van roekeloosheid niet kleven kon. Waar de Regering op die wijze voorgaat, voegt het der Volksvertegenwoordiging niet, behoedzamer te zijn dan zij, en uit vrees voor mogelijke, maar toch gelukkig geenszins dreigende gevaren van buiten, den inwendigen toestands des lands uit het oog te verliezen. Eenige leden voegden er bij, dat dan alleen de onzekere toekomst onbezorgd kon worden te gemoet gegaan, wanneer ten minste eenigermate voldaan wierd aan de bestaande en hoe langer zoo meer algemeen gevoelde behoefte om door wijziging van ons belastingstelsel drukkende lasten te verligten, en de nijverheid van knellende banden te ontheffen.

§ 3. Eenmaal aangenomen, dat verligting van lasten mogelijk is en dat geene afdoende redenen bestaan om met het tot stand brengen dier verligting langer te dralen, moest het een tweede punt van onderzoek uitmaken, of men zich met het gevoelen der voorstellers kon vereenigen, in zoo ver dezen de overtuiging voorstaan, dat afschaffing of wijziging van den accijns op het gemaal in de allereerste plaats in aanmerking komt. Uit den aard der zaak trad men daarbij in eene vergelijking tusschen het thans behandelde voorstel en dat der vijf leden tot afschaffing der belasting op de brandstoffen.

Enkele leden waren er die al dadelijk leedwezen uitdrukten, dat op een oogenblik, toen de openbare behandeling van het laatsgenoemde voorstel kort aanstaande scheen, tegenwoordige tot afschaffing van den roggeaccijns tusschen beide is gekomen. Zij konden de Reduchtheid niet verbergen, dat, nu twee voorstellen tot afschaffing van belasting, die beide eene aanlokkelijke zijde hadden, aan de overweging der Kamer zijn onderworpen, de onzekerheid omtrent de deswege te volgen gedragslijn onder de leden zou toenemen, en dus het eene voorstel voor het andere zou worden geneutraliseerd. Het gevolg kon zijn dat ook nu weder alle afschaffing van belasting voor eenen onbepaalden tijd wierd uitgesteld. Zulk eene uitkomst zouden deze leden, zoowel in het welbegrepen staatsbelang als in dat der volksklassen, die thans meer bepaald onder den hoogen prijs der levensbehoeften gedrukt gaan, hoogst noodlottig achten.

Deze denkbeelden vonden bij andere leden ernstige tegenspraak. Zij voerden aan, dat het gelijktijdig aanhangig zijn der beide voorstellen, wel verre van als eene betreurenswaardige, als eene gelukkige omstandigheid moest worden aangemerkt. Daardoor werd de gelegenheid geopend, om het gewigtig onderwerp der afschaffing van belasting meer van alle zijden te beschouwen, en aan de leden der Kamer meer vrijheid gegeven om deswege die keuze te doen, welke het meest met hunne overtuiging strookt. De wensch om zonder verder uitstel verligting in de lasten des volks te brengen, moest langs dien weg bevorderd, in plaats van te leur gesteld worden. Daarenboven heeft het laatst gedane voorstel dit boven het vroegere vooruit, dat daarbij vermindering van lasten wordt beoogd in dezelfde rigting, die de Regering, blijkens hare voordragt omtrent de middelen tot dekking der Staatsuitgaven voor 1855, wenscht in te slaan. De Regring is het met de drie voorstellers eens, dat waar het vermindering van lasten geldt, in de eerste plaats aan den accijns op het gemaal moet worden gedcht. Het voorstel van den heer van Nispen van Sevenaar en de beide andere leden, en de daarover plaats hebbende wisseling van denkbeelden kunnen dus aanleiding geven, dat te dezer zake nog nader door de Regering het initiatief worde genomen. En dat dit als hoogst wenschelijk moest worden beschouwd, was het oog dezer leden onbetwistbaar. Want ofschoon men niet mogt verbergen, dat na hetgeen in de laatste anderhalf jaar over het thans behandelde onderwerp is voorgevallen, een spoorslag om op den goeden weg te komen noodzakelijk was geworden, erkende men tevens, dat de Volksvertegenwoordiging zich met opzigt tot afschaffing van belasting zoo min mogelijk op den voorgrond moest plaatsen, met voorbijgang der Regering, tot wier taak het meer eigenaardig behoort daaromtrent het initiatief te nemen.

(*Vervolg morgen.*)

's Gravenhage, 18 Januarij.

Z. M. heeft 1°. aan T. van Uije Pieterse, op verzoek, eervol ontslag verleend als auditeur bij den schuttersraad der dienstdoende schutterij te Vlissingen; 2°. tot auditeur bij dien schuttersraad benoemd D. Fagg.

Z. M. heeft den heer J. T. de Smidt erkend als vice-consul van Belgie te Terneuzen.

Z. M. heeft benoemd bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 2de kl., de officieren van gezondheid der 3de kl., A. N. Vorstman en B. G. van der Hegge Zijnen, van gemeld personeel: bij de geneeskundige dienst der landmagt in Oost-Indie, tot officier van gezondheid der 3de klasse, den heer C. F. W. Hunnius; en aan den gepensioneerden luitenant-kolenel A. C. J. M. den Beer Poortugael, laatstelijk behoord hebbende tot het 3de regement vesting-artillerie, het voortdurend dragen vergund van de activiteits-uniform van het wapen der artillerie.

Wij maken heden een aanvang met de volledige mededeeling van het eerst thans verschenen Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het voorstel van den heer van Nispen c. s. betrekkelijk de afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge.

Als de *slotsom* van dit verslag deelen wij hier het volgende mede: De meerderheid der in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden heeft verklaard, dat zij de afschaffing van den accijns op het gemaal, maar dan ook van die belasting in haar geheel, als eene hoogst wenschelijke zaak beschouwde en daarop, zooveel in haar is, meende te moeten aandringen. Overtuigd echter, dat de schatkist de vier en een half millioen gulden, welke door dezen maatregel jaarlijks aan de gewone middelen tot dekking der staatsuitgaven zouden worden onttrokken, nog geenszins geheel kon missen, wilde diezelfde meerderheid een gedeeltelijke aanvulling van dat gemis door het invoeren eener nieuwe belasting of het verhoogen van bestaande belastingen.

De *Amst. Ct.* heeft het ongeluk, van nooit één woord te kunnen zeggen, zonder zich belagchelijk te maken. Heden lezen wij het volgende in die Courant.

In ons nommer van den 12 dezer, hebben wij, bij de aankondiging van de op last der regering vervaardigde Fransche vertaling van het gewijzigd nederlandsch tarief der in- en uitvoerregten, in navolging van onderscheidene dagbladen, gemeldt, dat deze uitgave ter voldoening strekte van een door den heer van Rijckevorsel in de Eerste Kamer der Staten-Generaal uitgedrukt verlangen.

Een onzer vrienden uit 's Hage doet ons opmerken, dat wij te dien opzigte niet volkomen juist onderrigt waren. Immers, op het oogenblik, dat de heer van Rijckevorsel de wenschelijkheid van zoodanige uitgave ter sprake bragt, was de fransche vertaling van het bedoelde werkje reeds gedeeltelijk afgedrukt, gelijk dan ook de gedrukte proef der voorrede denzelfden dag onder de hand reeds aan Z. Ed. werd vertoond, en weinige dagen later het boekje zelf in het licht verscheen."

En wat lezen wij nu in de voorrede van 't werk, waarvan de *Amsterd. Courant* gewaagt?

Niets meer en niets minder dan het volgende:

Un membre de la Première Chambre des Etats Généraux a demandé que le Gouvernement fît publier en langue française le tarif douanier des Pays-Bas; tel qu'il vient d'être modifié par la loi du Ier Sept. 1854. LL. EE. les ministres des Affaires Etrangères et des Finances *ont resolu de faire publier simplement la traduction du tarif de Mr. de Rooij, etc.*

Waarom heeft de *Amsterdamsche* niet een enkelen blik geworpen in het werk, dat zij den 12den met zooveel aplomb, alsof ze 't had bestudeerd, aan het publiek *aanbeval*?

Dan had ze kunnen zien, dat ze "onderscheidene dagbladen" ditmaal teregt, blindeling heeft *nagepraat*; en dan had zij den "bok" kunnen vermijden, dien thans "een harer vrienden uit 's Hage" haar heeft doen begaan. "*Blindheid*" is evenwel doorgaans het gebrek van ieder, die, gelijk *de Amsterdamsche*, er op uit is, om tot zelfs het geringste nut dat, door eene tegenpartij wordt aangebragt, stoutweg te loochenen.

Naar wij vernemen, is door het Oostenrijksche gouvernement onder's hands bij een onzer kundige scheeps-constructeurs, den heer C. Scheffer, aanzoek gedaan, om zich weder met de constructie van 's rijks schepen voor de Oostenrijksche dienst te belasten. Men zal zich herinneren, dat genoemde heer reeds voor eenige jaren als zoodanig te Triest werkzaam was, en slechts wegens het eindigen van zijn verlof naar het vaderland terugkeerde. Dit aanzoek strekt zoowel den heer Scheffer als onze Nederlandsche Marine tot eer, en het is te opmerkelijker, omdat het juist plaats heeft in een tijd, dat omtrent het bouwen onzer schepen zulke zonderlinge meeningen worden geuit.

(*Arnh. Ct.*)

Naar luid van berigten uit Lissabon was daar een decreet bekend geworden, waarbij al de slaven behoorende tot den staat in de Portugesche bezittingen worden vrijverklaard; de slaven, die de eigendom van particulieren zijn zullen opgeteekend worden, opdat men in de overzeesche bezittingen trapsgewijze tot hunne vrijverklaring gerake, gelijk reeds sedert langen tijd op de Azorische eilanden is geschied.

Overal afschaffing. Turkije zal door den invloed van Engeland en Frankrijk spoedig daartoe moeten overgaan. Volgt Spanje dan ook, dan blijft aan Nederland de eer, de laatste afschaffer te zijn, en liever een rijk land, dat door *vrijen arbeid* spoedig milioenen aan de schatkist zoude leveren, uit vreemde fondsen te onderhouden, dan tot die afschaffing, het eenigste middel van opbeuring, dadelijk over te gaan.

(*Indiër.*)

In de zitting der Tweede Kamer van den 16 December, heeft de Minister van Koloniën, den heer Blaupot ten Cate beantwoordende, gezegd; dat hij *mishandeling met de wet in de hand* voor iets houdt, dat niet *denkbaar* is!

De heeren Ten Cate, v. Hoëvell en anderen, hebben die bewering ten opzigte der slaven in West-Indië, tegengesproken; de minister is bij zijne meening blijven *persisteren*. En wij gelooven, dat de Minister van Koloniën *gelijk* en de heer van Hoëvell en Ten Cate c. s. *ongelijk* hadden.

De slavenwet voor Ned. *Oost*-Indie beschouwt en straft als *mishandeling*, wat de Ned. *West*-Indische slavenwet als *wettig* veroorlooft. Nu zal ook wel elk mensch in Nederland en geheel Europa als mishandeling verklaren en verfoeijen, wat de wet in West-Indië veroorlooft; maar het blijft desniettemin waar, dat die mishandeling daar eene wettige *behandeling* daarstelt, en dus niet strafbaar is.

De bewering dus, dat mishandeling met de wet in de hand mogelijk is, omdat men b. v. eene slavin, die een zuigeling heeft, 50 bullepeesslagen toedienen, en hare gezondheid vernielen kan, zonder dat van hare schuld het minste bewijs aan de justitie geleverd is, is dus wel gegrond in een algemeenen, in een moréelen, in een *menschelijken* zin, maar zij is ongegrond tegenover den minister, die beweert, dat de wet het veroorlooft, en dus in een wettigen zin geene mishandeling plaats vindt.

Of echter in dit oogenblik een enkel staatsman op de geheele aarde bestaat, behalve onze Minister van Koloniën, die openlijk, gelijk *hij* in de zitting van den 16 December deed, durft te zeggen: *dat hij met voldoening zich zal herinneren tot het daarstellen van eene zoodanige wettigheid* te hebben medegewerkt, dit zullen wij niet beslissen; wij *betwijfelen* het echter!

(*Indiër.*)

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Windau van 7 Januarij, was er sedert het voorjaar, ten gevolge van de ongunstige omstandigheden, in den handel bijna niets omgegaan; echter waren, ten gevolge van binnenlandsche behoeften, de meeste goederen prijshoudend gebleven.

De prijzen der granen waren per last van 15 tschetwert:

tarwe	$\frac{129}{130}$	pond tot	108	à	115	Z. R.;
rogge	$\frac{119}{120}$	" "	82	à	87	"
gerst	$\frac{103}{104}$	" "	67	à	72	"
slaglijnzaad		"	88	à	90	"
haver	$\frac{76}{78}$	" "	60	à	66	" (p. l. van 20 tschetw.);
zaailijnzaad			$5\frac{1}{2}$	à	6	" (per vat).

Over het geheel is de oogst voldoende geweest, hoewel door het natte weder, kort vóór de inzameling, de opbrengst aanmerkelijk verminderd werd. Van tarwe was het gewas maar middelmatig, van rogge overvloedig, van gerst en andere zomergewassen schaarsch, en de qualiteit was over het algemeen l gt.

(*St. Ct.*)

---

* Het vocaal en instrumentaal concert, dat gisteren avond door de alhier gevestigde liedertafels in de zaal Diligentia heeft plaats gehad ten behoeve der algemeene armen, werd met de tegenwoordigheid vereerd van HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik, den Hertog van Saxen-Weimar-Eisenach en HD. dochter Prinses Anna. De zaal was eivol, Onder de aanwezigen merkte men de aanzienlijkste familien op. De uitvoering der verschillende stukken overtrof de verwachting in hooge mate.

---

* Het beroep door HH. diakenen van de Ned. Hervormde Gemeente alhier, op de liefdadigheid hunner geloofs- en stadgenooten gedaan, voor de buitengewone schaalcollecte, die gisteren werd gehouden, heeft opgebragt de aanzienlijke som van *f* 1084, zijnde *f* 250 meer dan de buitengewone, die ten vorigen jare omstreeks denzelfden tijd heeft plaats gehad.

---

* Tengevolge van den sedert een paar dagen ingevallen strengen vorst, heeft de gewone volksschuit van de residentie op Delft, als ook op Leijden de dienst gestaakt.

Naar men verneemt, is de onderneming tot droogmaking der Legmeer, waaraan eenige heeren concessie is verleend, volteekend, zoodat men den aanvang van dezen belangrijken arbeid spoedig te gemoet ziet.

Wel mogt het als eene bijzonderheid genoemd worden, dat deze onderneming, waarbij ongeveer 2,400 bunders water in vruchtbaar land zullen herschapen worden, geheel door particulieren en ingelanden wordt tot stand ge-

bragt, zonder geldelijke ondersteuning van het gouvernement of de provincie. (*N. R. Ct.*)

Men verneemt, dat de Kamer van Koophandel en Fabrijken te Middelburg een adres heeft gezonden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot afschaffing van den accijns op, en meer bepaaldelijk van de lastige formaliteiten bij het fabriceren van de bieren, waardoor de fabrijkanten vrijheid zouden bekomen om naar eigene inzigten te werken.

Men zal zich herinneren, dat reeds in de maand November 1854, adressen van dezelfde strekking door de bierbrouwers in Zeeland, in vereeniging met het meerendeel uit geheel Nederland, zijn ingezonden.

Aangaande het Drentsche museum van oudheden vernemen wij dat de door HH. Gedeputeerde Staten benoemde commissie den heer mr. C. W. Kijmmel tot haren voorzitter, den heer mr. L. O. Gratama tot vice-voorzitter en den heer mr. H. J. Smidt tot secretaris heeft gekozen.

De *N. R. Ct.* meldde onlangs, dat door de Kamer van Koophandel en Fabrieken aldaar, eenige deskundigen waren uitgenoodigd om, bij het bekende verschil van gevoelen over de wenschelijkheid om een vuurschip op den Banjaard te plaatsen, een gemotiveerd advies, zoo daarover als over de vraag welke andere maatregelen tot verbetering der herkennings-teekenen onzer zeegaten zouden kunnen genomen worden, uit te brengen. Het rapport dier deskundigen, zegt de *N. R. Ct.* van gister, zijnde de heeren B. J. Martens, A. van Wijk. Juriaanse, J. Day, P. J. van Emmerik en D. Keus, is thans bij de Kamer ontvangen, en luidt bepaaldelijk ten gunste van dezen genoemden maatregel, terwijl nog verschillende anderen van minderen omvang worden opgegeven. De Kamer van Koophandel heeft hiervan, door tusschenkomst van den Commissaris des Konings, mededeeling gedaan aan den Minister van Marine en aangedrongen, dat onverwijld tot de uitvoering worde overgegaan. Wij vernemen, dat ter bevordering dezer aangelegenheid te gelijkertijd door de Kamer de noodige stappen bij den Minister van Kolonien gedaan zijn, die wegens de bemoeijingen van zijn departement zoo zeer belang heeft de wenschen des handels ten deze te ondersteunen.

Laatstleden Woensdag, den 10 Jan, juist te zes uur des avonds, is aan de station van den Rhijnspoorweg te Epe, de eigenaardige beweging der sterren «*das Sternschwanken*» waargenomen, het eerst in 1799 door von Humboldt beschreven; vijftig jaren later door prins Adelbert van Pruissen gezien, door beiden in den morgen; den 20 Jan. 1851 door Keune in Trier des avonds tusschen 7 en 8 uur aan Sirius bemerkt; laatstelijk door Eduard Vogel op zijne reis naar Kuba verscheidene avonden achtereen aandachtig nagegaan. De heer Koker, jur. cand. alhier, heeft zich met zekerheid overtuigd, dat het geene subjective illusie was, maar dat sterren, die in het ONO. omstreeks vijf graden boven den horizont waren, gedurende eenige minuten eene slingerende beweging vertoonden, evenwijdig aan den gezigteinder. Het verschijnsel eindigde er mede, dat de ster zich een weinig opwaarts scheen te bewegen. (*U. Ct.*)

Men verneemt, dat er plan bestaat om den Nieuwkoopschen plas, ongeveer 1200 bunders groot, te bedijken en droog te maken. De hoofd-ingenieur van 's rijks waterstaat de heer A. Greve heeft voor de bemaling voorgesteld het stoom-pomp-werktuig van den heer H. F. Fijnje van Salverda, te Dreumel en Wamel, toegepast.

Den 9 dezer is te Pillau voor rekening eener Amsterdamsche reederij te water gelaten een barkschip van ongeveer 180 lasten, genaamd *Amsterdam*.

In de *Prov. Drentsche Ct.* wordt het volgende medegedeeld:

Dezer dagen schreef eene weduwe uit 's Bosch aan hare te Koevorden wonende dochter, dat zij hoop koesterde zich eindelijk in het bezit te zien gesteld eener kleine erfenis, nagelaten door haren oom lord Hamilton, voormaals generaal in Engelsche dienst, een sommetje van 4.400.000 pond sterling of twee millioen en achtmaal honderd duizend gulden bedragende. Reeds voor omstreeks 3 jaren zou het tijdstip daar geweest zijn, waarin zij het in ontvangst zou nemen, toen zich weder een ander met eischen zou hebben opgedaan: deze zwarigheid zou thans uit den weg geruimd zijn, en onomstootelijk zou het thans zijn uitgemaakt, dat zij de eenige erfgenaam is. Wij hopen voor de weduwe en de dochter zeer, dat het alzoo moge zijn.

Te Middelburg werd voor twee jaren geleden melding gemaakt van een loteling, die slechts de lengte had van 131 Ned. duimen; dit jaar is in dat opzigt nog merkwaardiger, daar een der lotelingen, zonder mismaakt te zijn, slechts 116 Ned. duimen groot is; zijne ouders, waarvan de moeder overleden is, waren beide goed uitgegroeid en zelfs van meer dan middelbare grootte.

Te 's Hertogenbosch zijn in het afgeloopen jaar 691 personen geboren, 498 overleden en 165 huwelijken gesloten.

Gedurende het jaar 1854 zijn te Delft, op de wekelijksche veemarkten ter verkoop aangebragt: 10,800 stieren, ossen, koeijen en vaarzen; 6700 kalveren; 17,600 schapen en lammeren; 9500 varkens; 260 geiten; 500 paarden en veulens, hieronder niet begrepen die op de jaarlijksche paardenmarkt. (*D. Ct.*)

Wij vernemen, dat eergisteren HH. Hoogw. de Bisschoppen van Nederland, bij Mgr. Zwijsen, Aartsbisschop van Utrecht, op den huize *Gerra*, onder Haren, vergaderd zijn geweest. (*N.-Brabanter.*)

* De gemeenteraad van Maassluis heeft, ter tegemoetkoming aan een door het bestuur eener naburige gemeente ingebragte bedenking, besloten, om met wijziging in zoo verre van zijn vroeger besluit, de vrije beestenmarkt, die men voornemens is aldaar te houden, te bepalen op Woensdag van elke week, in plaats van Vrijdag.

Utrecht, 16 Jan. Heden werd aan onze Hoogeschool tot doctor in de regten bevorderd de heer P. D. van Citters Jr. van Middelburg, na verdediging van *Theses*.

⊲ **Amerongen**, 16 Januarij. In de openbare landbouwkundige voordragt, gisteren avond alhier door Dr. van Geuns gehouden, trad spreker, na vooraf de wijze van bereiding van het zetmeel te hebben nagegaan, in eene algemeene beschouwing der peulvruchten, (erwten, boonen, linzen, wikken, brem, enz.) waarbij onder anderen werd gewezen op hare verschillende eigenschappen, grootte verscheidenheid, bestanddeelen, enz.

† † **Nijmegen**, 17 Jan. Van het bestuur over liefdadige inrigtingen of gestichten zoude men liefdadigheid mogen verwachten. Wij zullen zien in hoever die alhier beoefend wordt.

Het oud burger gasthuis, waarvan de inkomsten aanzienlijk kunnen genoemd worden, zet ze tegen intresten uit, en wel, zoo wij vernemen, in dier voege dat voor een kapitaal van *f* 4000 en daar beneden 5 pCt., en voor hoogere sommen 4½, 4 en minder pCt. wordt genomen. De vermogenden worden alzoo merkelijk boven den middenstand bevoordeeld, waardoor laatstgenoemde, die in den tegenwoordigen tijd maar al te zeer gedrukt is, nog meer en meer in zijn finantiëlen toestand achteruitgaat, hetgeen niet met de definitie van liefdadigheid is overeen te brengen. Maar wanneer heeren Regenten al op dit punt moge falen, dan moet men hun het regt doen wedervaren, van op een ander punt liefdadiger te zijn. Er bestaan hier, zooals overal elders, reglementaire voorschriften waarbij o. a. ook is bepaald, dat vader en moeder van het gesticht, moeten zijn gehuwde personen, zonder kinderen, of ten minste geene kinderen ten hunnen laste mogen hebben. Niettegenstaande is het algemeen bekend, dat de tegenwoordige vader en moeder, eene 20jarige dochter in het gesticht huisvesten, voeden, enz.; zoodat de schaal der liefdadigheid, hier meer, daar minder, toch weder zijn evenwigt verkrijgt.

— Alhier zijn in het jaar 1854 geboren 598 kinderen, namelijk 284 van het mannelijke, en 314 van het vrouwelijke geslacht, waaronder 31 onechte. Overleden 474 personen, waarvan 221 van het mannelijke, en 253 van het vrouwelijk geslacht. Doodgeboren en vóór de aangifte overledene kinderen 48. En gehuwd 139 personen.

Winschoten, 15 Jan. Heden is met goed gevolg bij den scheepsbouwmeester Holtmans te Pekel-A, van stapel geloopen het schoonerschip *Augusta*, groot 110 lasten, gebouwd voor rekening eener reederij, onder directie van den heer D. Mulder en Zoon, en zullende gevoerd worden door kapitein H. E. Rabe.

✝ **Oss**, 13 Januarij. Door de daarstelling van een stoom-graanmolen is in deze gemeente eene sterke concurrentie in den broodhandel ontstaan.

De bakkers maken thans eenparig gebruik van den stoommolen, zoodat de wind-korenmolenaar zich genoopt vond zelf eene broodbakkerij op te rigten.

De hieruit ontstane concurrentie heeft niet alleen ten gevolge, dat het brood eenige centen beneden den, in andere plaatsen gestelden prijs verkrijgbaar is, maar nog nooit werd alhier zulk goed roggebrood als thans gebakken.

Men houdt het er voor, dat de wet van den accijns op het gemaal, nog op menige plaats dergelijke heilzame concurrentie in den weg staat, daar het den molenaars in den regel verboden is, broodbakkerijen op te rigten.

∻ **'s Bosch**, 17 Januarij. Weinige dagen geleden liep te dezer stede een algemeen gerucht, dat zekere weduwe, die eenigzins gegoed was, geweldadig door twee onbekende mannen in den nacht van eene, vooral voor haar, niet onbelangrijke som gelds zoude zijn beroofd. Sommigen spraken van *f* 70, anderen van *f* 200, benevens van eenige kleedingstukken. De toedragt der zaak, zoo men verhaalde, wekte bij een ieder schrik en huivering, maar tevens bij den doordenkenden menschenkenner niet minder wantrouwen op.

De justitie liet zich zeer aan de zaak gelegen liggen. Zij stelde dadelijk daarover een onderzoek in; maar met dit gevolg, dat er niet het minste spoor van een plaats gehad hebbenden diefstal is kunnen gevonden worden, veel minder hoe de brand ontstaan is, welke in het bed der bedoelde weduwe begon uit te breken.

Correspondentie.

Aan de heeren R. en A. B. te Harlingen. — Het is ondoenlijk, om het geopperde bezwaar weg te nemen, zoolang de stoombootdienst tusschen Amsterdam en Harlingen gestaakt is.

Uit 's Hage vertrekken de posten, twee malen daags, naar Friesland, ten kwart vóór 2 ure des namiddags en des avonds ten 10 ure. Dat zoo vroeg in den achtermiddag de courant onmogelijk ter verzending gereed kan zijn, is ligt te begrijpen. De expeditie geschiedt, derhalve, met de avonddienst; en van dáár waarschijnlijk een betreurenswaardig oponthoud, dat voor geheel Friesland geldt ten aanzien van de residentie, welke omtrent dit punt in een zeer ongunstig postraijon gelegen is.

Per Telegraaf.

Parijs, 18 Jan. Uit een keizerlijk rapport blijkt, dat de uitslag der leening de verwachting overtreft. Korsika, Algerie en de meest verwijderde departementen niet medegerekend, is ingeschreven voor 2,175.000.000 francs. Parijs alleen schreef voor 1398 millioen in, met inbegrip van 150 millioen voor Engelsche rekening. Duitschland, Belgie en Zwitserland droegen 150 millioen bij. De inschrijvers zullen dus slechts een gedeelte der inschrijvings-sommen erlangen en zullen de door hen gestorte kapitalen onverwijld terug moeten nemen.

Advertentien.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 18 Januarij 1855.

Nederland. Pct.		Rusland. Pct.	
Ned. W. Schuld. 2½	61 1/8 5/16 5/16	*Hope* 1798/1816 5	102
Dito Certificat. 3	73 1/8	Dito 1828/1829 5	101 1/8
Dito Dito. . 4	90 15/16 91	Cert. 1831/1838 5	84 1/4
O. I. Leening . 4	90 3/4	Dito Dito 4½	88 3/4
Amort. Syndic. 3½	89 1/2	Dito *Hope* . . 4	77
Hand.-Maats. . 4½		Dito *Stieglitz* . 4	76 1/2
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	
Certificaten . . 2½		Inschr. Assig. . 6	
D° *Rotschild* . 2½	50 1/8	Certific. dito. . 6	
Frankrijk.			
Obligatien . . . 3		**Polen.**	
Spanje.			
Nieuwe 1	18 5/16	Obligatiën . . . 4	69 3/4
Dito Buitenl. . 3		**Oostenrijk.**	
D° Binnenl. a/m. 3	82 15/16 83		
Bew. Sp. Com.	4 15/16	Metaliek . . . 5	64 5/8 3/8
Amort. Schuld.		Dito bet. Amst. 5	75 1/2 5/8
Portugal.		Dito Nation. . 5	67 1/4 3/8
Londen nieuwe. 5	37 7/8 38	Dito 1847 . . . 2½	33 1/16 1/8
Dito uitgest. . 4		Dito 1851/1852 2½	33 1/16 1/8

Mexic., te Lond. 3 pct, 20 3/4, 21 1/16; dito Onb. 20 3/8, 21 1/16; Ecuad. 3 5/16, 3/8.

Met uitzondering van Spaansche fondsen welke onder den invloed van verkooporders flaauw gestemd waren verkeerde de markt overigens in eene algemeene gunstige stemming met veel handel in Holl., Russische en Oostenrijksche fondsen.

FRANKFORT, Woensdag 17 Jan. Metal. 5 pct. 65 3/4; Spanje binn. 1 pct. 18 1/8; Wissel op Lond. 116 3/8; dito Harijs 93 1/8; dito Weenen 94 1/8

LONDEN, Woensdag 17 Januarij. Consols op t. 92 1/4, 3/8, 92 1/4, 3/8; N. Mexic. 3 pct. 21 1/8, 3/8, 21 1/4, 3/8; Peru N. 4½ pct. 70 1/2, 71; Gren. Uitg. 5 7/8; Ecuador 4; Sardinie 5 pct. 84 1/2; Spanje 3 pct. buit. 37 1/2; dito 1 pct. 18 1/4, 1/2; dito Certific. 5, 1/4; dito Passive 4 1/4, 1/2; Russen 4½ pct. 90; dito 5 pct. 100; Holl. 2½ pct. 61, 61; dito 4 pct. 92 1/2, 93; Turksche leening 77 1/4.

PARIJS, Woensdag 17 Januarij. Fr. 4½ pct. 94.75; dito 3 pct. 68.65; Sp. binn. 3 pct. 32 3/8, dito 1 pct. 18; N. Metall. 82 1/2.

WEENEN, Woensdag 17 Januarij. N. Metall. 84; N. Leen. 102; Nat. Leen. 86 7/8; Bankactien 1030; Lombard. 99; Zilver 28; Wissel op Londen 12.15; dito op Parijs 148.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.